

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL J. K. IR AB „NEO FINANCE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. spalio 10 d. Nr. 242-432

Vilnius

Lietuvos bankas gavo J. K. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Neo Finance“ (toliau – bendrovė) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja 2018 m. vasario 19 d. kreipėsi į bendrovę, veikiančią kaip tarpusavio skolinimo platformos operatorius, dėl vartojimo kredito turimiems finansiniams išipareigojimams refinansuoti. Tą pačią dieną bendrovė su pareiškėja sudarė vartojimo kredito sutartį Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – vartojimo kredito sutartis) ir vartojimo kredito skelbimą paskelbė bendrovės administruojamoje tarpusavio skolinimo platformoje *www.paskoluklubas.lt*. Pagal vartojimo kredito sutartį pareiškėjai suteikiamas 7 058 Eur vartojimo kreditas, bendra pareiškėjos mokėtina vartojimo kredito suma su palūkanomis ir tarpininkavimo mokesčiu – 11 743,39 Eur, vartojimo kredito grąžinimo terminas – 60 mėnesių. 2018 m. vasario 20 d. pareiškėjos pageidauta vartojimo kredito suma buvo išmokėta pareiškėjai.

2018 m. gegužės 11 d. 18 val. 31 min. pareiškėja atliko 7 058 Eur mokėjimo pavedimą, o 2018 m. gegužės 12 d. 10 val. 54 min. minėta suma buvo įskaityta į pareiškėjos elektroninių pinigų sąskaitą.

Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką ir nurodė, kad grąžino vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino, todėl bendrovė turėjo perskaičiuoti palūkanas, tačiau to nepadarė, motyvuodama tuo, kad pareiškėja apie išankstinį vartojimo kredito grąžinimą laiku bendrovės neinformavo. Pareiškėja nurodė, kad buvo išvykusi ir į bendrovę kreipėsi iš karto, atsiradus galimybei – 2018 m. gegužės 15 d., tačiau buvo informuota, kad bendra vartojimo kredito kaina nebus sumažinta. Pareiškėja teigia, iš karto atlikus mokėjimą, bendrovės SMS žinute buvusi informuota apie vartojimo kredito grąžinimą. Dėl šios priežasties pareiškėja laikė, kad su bendrove yra atsiskaičiusi. Pareiškėja prašė įvertinti, ar bendrovė neturėjo jos išpėti (priminti) apie pareigą pranešti apie išankstinį vartojimo kredito grąžinimą. Taip pat pareiškėja nurodė, kad 7 058 Eur vartojimo kreditą bendrovei yra grąžinusi, o bendrovė galimai nepagrįstai iš pareiškėjos reikalauja papildomai sumokėti 4 293,95 Eur.

Bendrovė pateiktame atsiliepime Lietuvos banką informavo esanti tarpusavio skolinimo platformos operatorė, o vartojimo kreditai yra suteikiami bendrovės klientų, paskolos davėjų, kurie tarpusavio skolinimo platformoje turi investuotojų paskyras, lėšomis. Vartojimo kredito sutarties bendrųjų sąlygų (toliau – bendrosios sąlygos) 8.9.1 papunktyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas, norintis grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir pasinaudoti teise į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, privalo kreiptis į bendrovę su prašymu ne vėliau kaip per 72 valandas nuo atlikto vartojimo kredito grąžinimo momento, jeigu vartojimo kredito gavėjas tokio prašymo nebuvo pateikęs iš anksto.

Taigi, bendrovė paskolos davėjams priklausančių lėšų išmokėjimą sustabdo 72 valandoms, o vartojimo kredito gavėjas per šį laikotarpį turi galimybę pasinaudoti savo teise kreiptis dėl bendros vartojimo kredito kainos sumažinimo. Bendrovės teigimu, pareiškėja dėl bendros vartojimo kredito

kainos sumažinimo kreipėsi 2018 m. gegužės 15 d. 18 val. 58 min., tačiau buvo informuota, kad išankstinis vartojimo kredito gražinimas atliktas nesilaikant bendrosiose sąlygose nustatytų reikalavimų: sumokėta suma į pareiškėjos elektroninių pinigų sąskaitą įskaityta daugiau negu prieš 72 valandas, gautos lėšos jau paskirstytos paskolos davėjams, o vartojimo kredito mėnesinės įmokos padengtos pagal šalių sutartą mokėjimo grafiką.

Pasisakydama dėl pareiškėjos abejonių dėl iš pareiškėjos reikalaujamų sumų, bendrovė pažymėjo, kad vartojimo kredito sutarties specialiosiose sąlygose (toliau – specialiosios sąlygos) nustatyta, kad vartojimo kredito suma yra 7 058 Eur, palūkanų suma yra 3 927,4 Eur, tarpininkavimo mokestis yra 757,99 Eur. Bendrovės nuomone, naujasis kreditorius galbūt neužtikrino, kad refinansuojamas finansinis reikalavimas būtų visiškai padengtas. Bendrovės teigimu, pati pareiškėja telefonu patvirtino, kad nesigilino į sudarytos vartojimo kredito sutarties sąlygas, todėl netinkamai laikėsi išankstinio vartojimo kredito gražinimo procedūros.

Bendrovės teigimu, 2018 m. liepos 26 d. pareiškėjos įsipareigojimai bendrovei sudarė 4 293,95 Eur: 277,93 Eur priklauso bendrovei, o likusi suma – paskolos davėjams (t. y. investuotojams). Bendrovė teigė, kad, siekdama palengvinti pareiškėjos padėtį, „sutiktų panaikinti 277,93 Eur tarpininkavimo mokesčio sumą“.

Papildomuose paaiškinimuose bendrovė informavo, kad, prieš pasirašant vartojimo kredito sutartį, pareiškėjos paskyroje buvo pateikta standartinė informacija apie vartojimo kreditą ir vartojimo kredito sutartis. Bendrovė pažymėjo, kad tiek standartinėje informacijoje apie vartojimo kreditą, tiek vartojimo kredito sutartyje buvo aiškiai nurodyta informacija apie vartojimo kredito gavėjo teisę gražinti vartojimo kreditą anksčiau laiko bei tokio išankstinio gražinimo sąlygas. Prieš pasirašydama vartojimo kredito sutartį, pareiškėja, uždėdama varneles, patvirtino, kad sutinka su vartojimo kredito sąlygomis ir yra susipažinusi su pateikta informacija. Pareiškėja vartojimo kredito sutartį sudarė bendrovės administruojamoje platformoje, įvesdama SMS žinute atsiųstą šešiaženklį kodą.

Bendrovė papildomai nurodė, kad pasiūlymą panaikinti 277,93 Eur tarpininkavimo mokestį pareiškėjai būtų pateikusi, jeigu pareiškėjai nebūtų pavykę susitarti su naujuoju kreditoriumi dėl nuostolių, atsiradusių dėl netinkamo pareiškėjos įsipareigojimų refinansavimo, padengimo. Vis dėlto pareiškėja bendrovei neatsakė, ar šiuo klausimu bendravo su naujuoju kreditoriumi, o vėliau su pareiškėja bendrovei apskritai susisiekti nepavyko.

Bendrovė papildomai paaiškino, kad po to, kai sumokėjo 7 058 Eur įmoką, pareiškėja nebuvo informuota, kad yra visiškai atsiskaičiusi su bendrove, tik standartinė žinute buvo informuota, kad įmoka sumokėta (tokio turinio žinutės siunčiamos, kai sumokama tą dieną mokėtina suma). Bendrovės pateiktoje 2018 m. gegužės 12 d. 10 val. 58 min. siųstoje SMS žinutėje nurodoma: „Sveiki, informuojame, kad Jusu imoka gauta už paskola nr. (*duomenys neskelbiami*). Siai dienai likusi mokėtina suma 0.00.“ Bendrovės pateikti duomenys patvirtina, jog analogiško teksto žinutės pareiškėjai buvo siųstos ir anksčiau, jai sumokėjus eilinę įmoką (pvz., 2018 m. kovo 20 d. 13 val. 08 min. pareiškėjai išsiųsta žinutė „Sveiki, informuojame, kad Jusu imoka gauta už paskola nr. (*duomenys neskelbiami*). Siai dienai likusi mokėtina suma 0.00“; 2018 m. gegužės 6 d. 19 val. 45 min. pareiškėjai siųsta žinutė „Sveiki, informuojame, kad Jusu imoka gauta už paskola nr. (*duomenys neskelbiami*). Siai dienai likusi mokėtina suma 0.00“).

Bendrovė paaiškino, kad, pareiškėjai atlikus 7 058 Eur mokėjimą, įmokėta suma 2018 m. gegužės 12 d. buvo įskaičiuota į pareiškėjos sąskaitą ir trims paroms rezervuota. Bendrovės teigimu, pareiškėjos sumokėtų lėšų paskirstymas investuotojams prasidėjo 2018 m. gegužės 15 d. 10 val. 56 min. ir baigėsi tos pačios dienos 13 val. 06 min. Taip pat bendrovė paaiškino, kad pareiškėja bendrovei bendruoju telefonu paskambino 2018 m. gegužės 15 d. 18 val. 51 min., tačiau pasirinko investuotojų liniją. Kadangi bendrovės investuotojų aptarnavimo skyrius dirba iki 18 val. 00 min., niekas neatsiliepė. Bendrovės klientų aptarnavimo vadybininkui pastebėjus praleistą skambutį, bendrovės darbuotoja pareiškėjai perskambino tą pačią dieną 18 val. 58 min.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, tarp šalių ginčas kilo dėl atlikto mokėjimo pripažinimo išankstiniu vartojimo kredito grąžinimu ir bendros vartojimo kredito kainos sumažinimo.

Tarpusavio skolinimo platformų veiklą, vartojimo kreditų teikimo sąlygas, vartojimo kredito gavėjų teisę grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino nustato Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas (šiuo sprendime vadovaujama šio įstatymo redakcija, galiojusia iki 2018 m. birželio 14 d.) (toliau – Įstatymas).

Įstatymo 2 straipsnio 11 punkte tarpusavio skolinimas apibrėžtas kaip veikla, kai per tarpusavio skolinimo platformą fiziniai asmenys (paskolos davėjai) teikia arba išipareigoja suteikti vartojimo kreditus vartojimo kredito gavėjams. Tarpusavio skolinimo platformą administruoja jos operatorius (Įstatymo 2 straipsnio 14 punktas). Vartojimo kredito sutarties šalimis yra vartojimo kredito davėjas arba tarpusavio skolinimo platformos operatorius ir vartojimo kredito gavėjas (Įstatymo 2 straipsnio 21 punktas).

1. Dėl vartojimo kredito gavėjo teisės grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino įgyvendinimo, siekiant bendros vartojimo kredito kainos sumažinimo

Bendrujų sąlygų 8.9 papunktyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas turi teisę grąžinti dalį ar visą vartojimo kreditą anksčiau vartojimo kredito sutartyje numatyto termino ir pasinaudoti teise į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, jeigu yra įvykdomos šiame papunktyje numatytos sąlygos. Bendrujų sąlygų 8.9.1 papunktyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas, norintis grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino, privalo kreiptis į bendrovę su prašymu, kuriame nurodoma tiksli data, kada išankstinis kredito grąžinimas bus atliktas. Prašymas turi būti pateiktas elektroniniu paštu arba registruotu laišku arba atvykus į bendrovės buveinę. Prašymas privalo būti pateiktas ne vėliau kaip per 72 valandas nuo atlikto grąžinimo momento, jeigu vartojimo kredito gavėjas tokio prašymo nebuvo pateikęs iš anksto.

Bendrujų sąlygų 8.9.4 papunktyje nustatyta, kad, grąžinęs visą ar dalį vartojimo kredito anksčiau laiko, vartojimo kredito gavėjas turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio vartojimo kredito sutarties trukmės laikotarpio, skaičiuojamo nuo vartojimo kredito ar jo dalies grąžinimo dienos, palūkanos ir išlaidos.

Bendrujų sąlygų 8.9.5 papunktyje nustatyta, kad, jeigu vartojimo kredito gavėjas grąžina visą vartojimo kreditą ir sumoka visą vartojimo kredito mokesį prieš terminą, tačiau 8.9.1 papunktyje numatyta tvarka neinformuoja bendrovės, vartojimo kredito sutartis laikoma tinkamai įvykdyta ir pasibaigusia, o visos vartojimo kredito gavėjo sumokėtos sumos nelaikomos bendrovės nepagrįstu praturtėjimu.

Vertinant šias vartojimo kredito sutarties sąlygas, pažymėtina, kad Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas turi teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo išipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį. Tai padaręs, jis įgyja teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio vartojimo kredito sutarties trukmės laikotarpio, skaičiuojamo nuo vartojimo kredito ar jo dalies grąžinimo dienos, palūkanos ir išlaidos.

Analogiška nuostata įtvirtinta Įstatyme įgyvendintos 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (toliau – Direktyva) 16 straipsnio 1 dalyje. Nors, pagal Įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 17 punktą, vartojimo kredito sutarties šalys dėl vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino tvarkos gali susitarti vartojimo kredito sutartyje, tačiau, kaip paašškinta Vartojimo kredito teikimo gairių, patvirtintų Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus

2015 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. 241-69 (2017 m. spalio 2 d. sprendimo Nr. 241-176 redakcija), (toliau – Gairės) 25.2 papunktyje, vartojimo kredito sutartyje nustatyta tvarka pati savaimė negali paneigti vartojimo kredito gavėjo teisės arba nepagrįstai apsunkinti vartojimo kredito gavėjo galimybės bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį ir tai padarius įgyti teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą. Pažymėtina tai, kad Įstatymo 17 straipsnio reikalavimai buvo detalieai paaiškinti 2017 m. spalio 2 d. patvirtintoje naujoje Gairių redakcijoje.

Minėta Lietuvos banko pozicija atitinka Europos Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato paskelbtoje studijoje¹ „Vartojimo kredito direktyvos įgyvendinimas“, nagrinėjančioje pagrindines Direktyvos įgyvendinimo problemas 14 Europos sąjungos šalių narių, formuojamą doktriną. Studijoje nurodoma, kad reikalavimas iš anksto informuoti vartojimo kredito davėją apie ketinimą grąžinti vartojimo kreditą anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino negali būti sąlyga, suteikianti teisę pasinaudoti Direktyvos 16 straipsnio 1 dalyje (atitinkamai Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje) įtvirtintomis vartojimo kredito gavėjo teisėmis.

Nors bendrųjų sąlygų 8.9 papunktyje yra nurodyta, kokia tvarka pareiškėja gali realizuoti teisę grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino, tokiu būdu įgydama teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, Lietuvos banko nuomone, ši vartojimo kredito sutartyje bendrovės nustatyta tvarka ir jos nesilaikymo padariniai, nurodyti bendrųjų sąlygų 8.9.5 papunktyje, neatitinka Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Kitaip tariant, aplinkybė, kad pareiškėja visą bendrą vartojimo kredito sumą grąžino anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino, nesivadovaudama bendrųjų sąlygų 8.9.1 papunkčiu (t. y. per 72 valandas nuo atlikto vartojimo kredito sumos grąžinimo momento neinformuodama bendrovės), nekeičia paties fakto, kad vartojimo kreditas buvo grąžintas anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino, ir nepaneigia tokiu atveju atsirandančios Direktyvoje ir Įstatyme nustatytos pareiškėjos teisės į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą. Kartu atkreiptinas dėmesys ir į aplinkybę, kad pareiškėja bendrovės nustatytą 72 valandų informavimo terminą praleido labai nežymiai – 2018 m. gegužės 12 d. 10 val. 54 min. sumokėta suma buvo įskaityta į pareiškėjos elektroninių pinigų sąskaitą, o pareiškėja dėl bendros vartojimo kredito kainos sumažinimo kreipėsi 2018 m. gegužės 15 d. 18 val. 58 min.

Pažymėtina, kad teisei į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą atsirasti pakanka paties fakto, kad pareiškėja grąžino vartojimo kreditą anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino, ir ši jos teisė negali būti paneigiama vien dėl to, kad pareiškėja neinformavo bendrovės vartojimo kredito sutartyje nustatyta tvarka.

Nors bendrovės pateikta informacija („Veiksmų istorija“) patvirtina, kad pareiškėja 2018 m. vasario 19 d. 17 val. 17 min. pasirašė bendrąsias sąlygas, įvesdama gautą kodą, taip pat pareiškėja neteigia, kad negavo informacijos apie vartojimo kredito sąlygas, įskaitant vartojimo kredito išankstinio grąžinimo tvarką, ir neteigia, kad šios sąlygos jai buvo neaiškios ar nesuprantamos, šios aplinkybės nepaneigia paties fakto, kad vartojimo kredito sutartyje nustatyta vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino tvarka neatitinka imperatyvios Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies nuostatos, nes iš esmės apriboja vartojimo kredito gavėjo teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.80 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad imperatyvioms įstatymo normoms prieštaraujantis sandoris yra niekinis ir negalioja.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad, pareiškėjai 2018 m. gegužės 11 d. grąžinus vartojimo kreditą anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino, bendrovė nepagrįstai neperskaičiavo pareiškėjos mokėtinų sumų, t. y. nesumažino bendros vartojimo kredito kainos.

---

¹ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/21029df5-bb52-11e5-bfdd-01aa75ed71a1/language-en, pvz., 38 psl.>

2. Dėl iš pareiškėjos bendrovės reikalaujamų sumų

Kaip nurodyta pirmiau, vartojimo kredito gavėjas, pasinaudojęs teise anksčiau nustatyto termino įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį, turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio vartojimo kredito sutarties trukmės laikotarpio, skaičiuojamo nuo vartojimo kredito ar jo dalies grąžinimo dienos, palūkanos ir išlaidos. Įstatymo 2 straipsnio 3 dalis bendrą vartojimo kredito kainą apibrėžia kaip visas išlaidas, įskaitant palūkanas, komisinius mokesčius ir bet kuriuos kitus su vartojimo kredito sutartimi susijusius mokesčius, kuriuos vartojimo kredito gavėjas turi sumokėti ir kurie yra žinomi vartojimo kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui, išskyrus atlyginimą notarui. Į bendrą vartojimo kredito kainą taip pat įskaičiuojami sąskaitos, kurioje registruojamos mokėjimo operacijos ir vartojimo kredito lėšų išmokėjimas, administravimo mokesčiai, nebent sąskaitos atidarymas yra neprivalomas ir sąskaitos administravimo mokesčiai buvo aiškiai atskirai nurodyti vartojimo kredito sutartyje arba bet kurioje kitoje su vartotoju sudarytoje sutartyje; mokėjimo priemonių, skirtų mokėjimo operacijoms ir vartojimo kredito lėšoms išmokėti, išlaidos; kitos su mokėjimo operacijomis susijusios išlaidos; su vartojimo kredito sutartimi susijusių papildomų paslaugų išlaidos.

Pažymėtina, kad Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog bendra vartojimo kredito kaina turi būti protinga, pagrįsta, atitikti sąžiningos verslo praktikos reikalavimus bei nepažeisti vartojimo kredito gavėjo, vartojimo kredito davėjo ir paskolos davėjo interesų pusiausvyros. Pagal Įstatymo 21 straipsnio 2 dalį, bendra vartojimo kredito kaina neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, jeigu vartojimo kredito sutarties sudarymo, keitimo arba pratęsimo momentu:

1) vartojimo kredito sutartyje nustatyta vartojimo kredito palūkanų norma yra didesnė kaip 75 procentai, o visos kitos išlaidos, kurios įskaičiuojamos į bendrą vartojimo kredito kainą, išskyrus palūkanas, tenkančios vienai vartojimo kredito dienai, yra didesnės kaip 0,04 procento bendros vartojimo kredito sumos;

2) bendra vartojimo kredito kaina didesnė už bendrą vartojimo kredito sumą.

Kaip paaiškinta Gairių 25.5 ir 25.6 papunkčiuose, Lietuvos banko nuomone, bendra vartojimo kredito kaina turėtų atitikti Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus tiek tuo atveju, kai vartojimo kreditas yra grąžinamas vartojimo kredito sutartyje nustatytais terminais, tiek ir tuo atveju, kai visas arba dalis vartojimo kredito yra grąžinami anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino. Kitaip tariant, aplinkybė, kad vartojimo kredito gavėjas visą arba dalį vartojimo kredito grąžino anksčiau nustatyto termino, neturėtų reikšti, kad tokiu atveju bendra vartojimo kredito kaina gali būti neprotinga, nepagrįsta ir nesąžininga. Priešingu atveju anksčiau nustatyto termino vartojimo kreditą grąžinantys vartojimo kredito gavėjai būtų diskriminuojami, nes jų atžvilgiu būtų taikomos skirtingos nuostatos dėl protingos, pagrįstos ir sąžiningos bendros vartojimo kredito kainos.

Pareiškėjos mokėtinas tarpininkavimo mokestis ir sutarties administravimo mokestis yra laikytini atlygiu bendrovei už jos teikiamas paslaugas. Vadovaujantis Įstatymo 25³ straipsnio 6 dalimi, vartojimo kredito gavėjo mokamas atlygis gali būti skaičiuojamas tik nuo paskolos davėjui vartojimo kredito gavėjo grąžintų įmokų.

Bendrųjų sąlygų 5.2 papunktyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas privalo kiekvieną mėnesį mokėti grąžinamą vartojimo kredito dalį, palūkanas, sutarties administravimo mokesťį, tarpininkavimo mokesťį. Kaip matyti iš specialiųjų sąlygų, pareiškėja ir bendrovė susitarė, kad pareiškėjai 60 mėnesių laikotarpiui suteikiamas 7 058 Eur vartojimo kreditas, už kurį pareiškėja įsipareigojo mokėti 19 proc. metines mokėjimo palūkanas (3 927,4 Eur) ir 757,99 Eur tarpininkavimo mokesťį, pagal mokėjimų grafiką kiekvieną mėnesį mokamą dalimis kartu su grąžinama suteikto vartojimo kredito dalimi ir palūkanomis.

Vartojimo kredito sutartyje numatyta metinė palūkanų norma (19 proc.) neviršijo Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytos 75 proc. ribos, o bendra vartojimo kredito kaina (4 685,39 Eur) taip pat neviršijo bendros vartojimo kredito sumos.

Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime bendrovė nurodė, kad, be 2018 m. gegužės 11 d. atlikto 7 058 Eur mokėjimo, pareiškėja iki tos dienos atliko dar tris mokėjimus: 2018 m. kovo 20 d. sumokėjo 195,72 Eur, 2018 m. balandžio 23 d. – 195,76 Eur, o 2018 m. gegužės 6 d. sumokėjo 0,09 Eur. Sumokėdama pirmas dvi mokėjimo grafike nurodytas įmokas, pareiškėja grąžino 143,81 Eur vartojimo kredito sumos, sumokėjo 25,26 Eur tarpininkavimo mokesčio, 222,37 Eur mokėjimo palūkanų, 0,12 Eur vėlavimo palūkanų ir 0,01 Eur papildomą tarpininkavimo mokesčio sumą už tris antrosios įmokos vėlavimo dienas (pareiškėjai 2018 m. balandžio 20 d. įmoką sumokėjus 2018 m. balandžio 23 d., jai pritaikyta 0,12 Eur vėlavimo palūkanų ir papildoma 0,01 Eur tarpininkavimo mokesčio suma).

Vertinant bendrovės priskaičiuotų vėlavimo palūkanų pagrįstumą, pažymėtina, kad, pagal bendrųjų sąlygų 6.1 papunktį, vartojimo kredito gavėjui neįvykdžius prievolės laiku mokėti mėnesinę įmoką, specialiosiose sąlygose numatytos palūkanos toliau skaičiuojamos nuo negrąžintos mėnesinės įmokos vartojimo kredito dalies kaip atlyginimas už naudojamąsi vartojimo kredito suma iki visiško skolos sumokėjimo dienos. Mokėjimų grafike numatyta, kad pareiškėja 2018 m. balandžio 20 d. turėjo sumokėti 195,72 Eur įmoką, įskaitant 72,47 Eur grąžinamo vartojimo kredito dalį. Bendrovė nurodė, kad 19 proc. metines palūkanas skaičiavo už tris pareiškėjos pradelstas dienas (t. y. 2018 m. balandžio 21–23 d.). Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, nėra pagrindo teigti, kad 0,12 Eur vėlavimo palūkanų suma būtų paskaičiuota nepagrįstai.

Bendrųjų sąlygų 5.3 papunktyje nustatyta, kad tarpininkavimo mokestis yra specialiosiose sąlygose nustatytas procentinis dydis, skaičiuojamas nuo mėnesinės įmokos ir priskaičiuotos vėlavimo palūkanų sumos, jeigu mėnesinės įmokos mokėjimas yra pradelstas. Bendrovės teigimu, tarpininkavimo mokestis (pagal specialiąsias sąlygas – 6,9 proc.) skaičiuojamas nuo visų grąžintinų sumų, todėl nuo 0,12 Eur vėlavimo palūkanų buvo priskaičiuota 0,01 Eur suma. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, nėra pagrindo manyti, kad 0,01 Eur papildoma tarpininkavimo mokesčio suma būtų apskaičiuota nepagrįstai.

Kaip nurodyta pirmiau, remiantis bendrovės pateiktais duomenimis, 2018 m. gegužės 11 d. 18 val. 31 min. pareiškėja sumokėjo 7 058 Eur, o 2018 m. gegužės 12 d. 10 val. 54 min. minėta suma buvo įskaityta į pareiškėjos elektroninių pinigų sąskaitą. Taigi pareiškėja visą likusią bendrą vartojimo kredito sumą (6 914,19 Eur) anksčiau vartojimo kredito sutartyje nustatyto termino grąžino 2018 m. gegužės 11 d. Taip pat pareiškėja 2018 m. gegužės 11 d. mokėjimu sumokėjo 76,63 Eur į trečiąją įmoką įskaičiuotų mokėjimo palūkanų ir 8,84 Eur tarpininkavimo mokesčio (už trečiosios įmokos 21 dieną).

Pagal vartojimo kredito sutartį, bendra vartojimo kredito suma yra 7 058 Eur, todėl, pagal Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 1 punktą, visos kitos išlaidos (t. y. tarpininkavimo mokestis), įskaičiuojamos į bendrą vartojimo kredito kainą, už vieną naudojimosi vartojimo kreditu dieną negali viršyti 2,82 euro, t. y. 0,04 proc. bendros vartojimo kredito sumos. Pareiškėja suteiktu vartojimo kreditu naudojosi 81 dieną (2018 m. vasario 20 d. – gegužės 11 d.) ir už šį laikotarpį bendrovei tarpininkavimo mokesčio sumokėjo 34,11 Eur. Taigi faktinis pareiškėjos sumokėtų kitų išlaidų dydis, tenkantis vienai naudojimosi suteiktu vartojimo kreditu dienai, sudarė 0,42 Eur (34,11 Eur padalinus iš 81 dienos) ir neviršijo Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytos 0,04 proc. bendros vartojimo kredito sumos ribos (t. y. 2,82 Eur per dieną). Kadangi, pagal vartojimo kredito sutartį, tarpininkavimo mokesčių pareiškėja turėjo mokėti dalimis per visą vartojimo kredito laikotarpį, vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino atveju bendrovė neturėjo teisės reikalauti iš pareiškėjos sumokėti tarpininkavimo mokesčio daugiau, negu buvo numatyta pagal mokėjimo grafiką (kuris yra neatsiejama vartojimo kredito sutarties dalis).

Įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino atveju vartojimo kredito davėjas ir paskolos davėjas turi teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su vartojimo kredito grąžinimu anksčiau nustatyto termino, atliekamu tuo laikotarpiu, kuriam nustatyta fiksuotoji vartojimo kredito palūkanų norma. Vartojimo kredito davėjas ir paskolos davėjas gali reikalauti

šios kompensacijos tik tuo atveju, kai anksčiau nustatyto termino gražinamas vartojimo kreditas ar jo dalis viršija 2 320 Eur per bet kurią dvylikos mėnesių laikotarpį.

Įstatymo 17 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kompensacija vartojimo kredito davėjui ir paskolos davėjui negali viršyti vieno procento anksčiau nustatyto termino gražinamos vartojimo kredito dalies, jeigu laikotarpis nuo vartojimo kredito gražinimo anksčiau nustatyto termino datos iki sutartos vartojimo kredito sutarties pabaigos datos yra ilgesnis kaip vieni metai. Kitais atvejais kompensacija vartojimo kredito davėjui ir paskolos davėjui negali viršyti 0,5 procento anksčiau nustatyto termino gražinamos vartojimo kredito dalies. Analogiška nuostata įtvirtinta ir bendrųjų sąlygų 8.9.3 papunktyje.

Kadangi anksčiau nustatyto termino pareiškėjos gražinta vartojimo kredito dalis (6 914,19 Eur) viršijo Įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nustatytą 2 320 Eur ribą, bendrovė turėjo teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su vartojimo kredito gražinimu anksčiau nustatyto termino. Laikotarpis nuo vartojimo kredito gražinimo anksčiau nustatyto termino datos (2018 m. gegužės 11 d.) iki sutartos vartojimo kredito sutarties pabaigos datos (2023 m. vasario 20 d.) yra ilgesnis kaip vieni metai, todėl, pagal Įstatymo 17 straipsnio 3 dalies nuostatas, bendrovės reikalaujama kompensacija negalėjo viršyti 1 proc. anksčiau nustatyto termino gražinamos vartojimo kredito dalies, t. y. 69,14 Eur (1 proc. nuo 6 914,19 Eur).

Kaip nurodyta pirmiau, pareiškėja, gražindama vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino 2018 m. gegužės 11 d., sumokėjo visą likusią bendrą vartojimo kredito sumą (6 914,19 Eur), 76,63 Eur į trečiąją įmoką įskaičiuotų mokėjimo palūkanų ir 8,84 Eur tarpininkavimo mokesčio (už trečiosios įmokos 21 dieną). Likusią pareiškėjos sumokėtos sumos dalį (58,34 Eur, t. y. 7 058 – 6 914,19 – 76,63 – 8,84), Lietuvos banko skaičiavimu, pareiškėja sumokėjo kaip kompensaciją už bendrovės patirtas išlaidas, tiesiogiai susijusias su vartojimo kredito gražinimu anksčiau nustatyto termino. Bendrovei nutarus iš pareiškėjos reikalauti Įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje ir bendrųjų sąlygų 8.9.3 papunktyje numatytos kompensacijos už bendrovės patirtas išlaidas, tiesiogiai susijusias su vartojimo kredito gražinimu anksčiau nustatyto termino, bendrovė iš pareiškėjos turėtų teisę papildomai reikalauti 10,80 Eur (69,14 – 58,34) kompensacijos.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, pareiškėjos prašymas pripažinti 2018 m. gegužės 11 d. atliktą 7 058 Eur mokėjimą vartojimo kredito gražinimu anksčiau nustatyto termino yra tenkintinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Tenkinti pareiškėjos J. K. reikalavimą ir įpareigoti AB „Neo Finance“ 2018 m. gegužės 11 d. pareiškėjos atliktą 7 058 Eur mokėjimą pripažinti vartojimo kredito gražinimu anksčiau nustatyto termino pagal vartojimo kredito sutartį Nr. (*duomenys neskelbiami*).

2. Įpareigoti bendrovę per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Bendrovei neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.